

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/140/2014
Identifikačné číslo spisu:	2013200455
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2013200455.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej PhD. a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Jozef Krško, správca konkurznej podstaty SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, IČO: 00 208 256, Piešťanská 278/108, Sokolovce, zastúpeného: JUDr. Jozef Krško, advokát, AK so sídlom Hviezdoslavova 3, Prievidza, proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, Krajinská cesta 5053/13, Piešťany, za účasti: A. F., narodený dňa XX.XX.XXXX, D. XX, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. OPR-K2013/00088 zo dňa 10.05.2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sp/43/2013-33 zo dňa 25.09.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 43Sp/43/2013-33 zo dňa 25. septembra 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozsudkom č. k. 43Sp/43/2013-33 zo dňa 25.09.2014 Krajský súd v Trnave potvrdil napadnuté rozhodnutie právneho predchodcu odporcu Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. OPR-K2013/00088 zo dňa 10.05.2013, ktorým Obvodný pozemkový úrad v Trnave, ako príslušný orgán rozhodujúci podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Zb. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“), vo veci oprávnenej osoby A. F., proti povinnej osobe SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce rozhodol tak, že mu priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným v pôvodnej PK vložke č. 2, k. ú. D., ako parcely registra „C“ a parcely registra „E“.

Krajský súd uviedol, že v priebehu súdneho konania postupom v zmysle zákona č. 180/2013 Z. z. došlo k prechodu kompetencií pôvodného odporcu Obvodný pozemkový úrad Trnava na Okresný úrad Piešťany, súd preto v tomto zmysle vykonal zmenu v označení odporcu.

Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v priebehu správneho konania pôvodne príslušný orgán - Obvodný pozemkový úrad Trnava rozhodoval o reštitučnom nároku A. F. k predmetným nehnuteľnostiam na základe preukázaného právneho nástupníctva po L. F.. Predmetom reštitučného nároku bolo navrátenie vlastníctva k pozemkom tvoriacim pasienkové spoločenstvo v k. ú. D., ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu bez náhrady postupom podľa zák. SNR č. 81/1949 Zb. Rozsah a dôvodnosť reštitučného nároku ani rozsah nárokov jednotlivých oprávnených osôb nebol sporný. Správny orgán pri svojom rozhodovaní zohľadnil zistenie, že na majetok Poľnohospodársko-obchodného družstva Sokolovce ako povinnej osoby v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 503/2003 Z. z. bol dňa 21.11.2002 vyhlásený konkurz.

Ustanovený správca konkurznej podstaty - navrhovateľ, nehnuteľnosti - podiel, ktorý je predmetom reštitučného nároku, previedol na inú osobu, L. R., kúpnu zmluvou zo dňa 16.03.2004. Nie je sporné, že na základe tejto zmluvy bol vykonaný vklad vlastníckeho práva na nového nadobúdateľa. Obvodný pozemkový úrad vyhodnotil túto skutočnosť s odkazom na ust. § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. tak, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, pričom absolútna neplatnosť podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému a na túto neplatnosť je správny orgán povinný prihliadnuť. Skonštatoval nepochybné porušenie zákonnej povinnosti konkurzného správcu, keď k predaju pozemkov pristúpil pred skončením lehoty na uplatnenie reštitučných nárokov podľa zák. č. 503/2003 Z. z., t. j. pred 31.12.2004.

Krajský súd v tejto súvislosti (ako ďalej uviedol v odôvodnení svojho rozsudku) pripomenul, že zák. č. 503/2003 Z. z. nadobudol účinnosť 01.01.2004, teda kúpna zmluva postihnutá absolútnou neplatnosťou pre rozpor s ust. § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. bola uzavretá dňa 15.03.2004, lehota na uplatnenie reštitučných nárokov uplynula dňom 31.12.2004. Neobstojí teda tvrdenie konkurzného správcu, že ho nikto neinformoval, že by sa na predmetné pozemky malo vzťahovať obmedzenie v zmysle zák. č. 503/2003 Z. z., ani že ho nikto neupovedomil o uplatnení reštitučného nároku dňom 06.12.2004. Je povinnosťou konkurzného správcu v zmysle zák. č. 321/1995 Zb. vykonávať správu majetku s riadnou starostlivosťou, do čoho nepochybne patrí aj oboznamovanie sa s platnou právnou úpravou majúcou vzťah k spravovanému majetku a zabezpečovanie si podkladov majúcich vplyv na možnosti nakladania s týmto majetkom.

K námietke, že správny orgán nevyhodnotil význam a dosah Opatrenia Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-1K 64/96 zo dňa 23.10.2003 odvolací súd uviedol, že ak z jeho obsahu správny orgán nevyvodil bezpodmienečnú platnosť predmetnej zmluvy, nie je to možné považovať za chybu v rozhodovaní. Vzhľadom na účel opatrenia v zmysle § 27 ods. 3 zák. č. 328/1991 Zb. je evidentné, že príslušný konkurzný súd skúmal iba skutočnosť, či sa jedná o spôsobilý predmet na predaj mimo dražby v zmysle § 27 ods. 2 zák. č. 328/1991 Zb., pričom vychádzal z údajov poskytnutých konkurzným správcou. Nemal teda za daných okolností dôvod skúmať existenciu prekážky pre uzavretie kúpnej zmluvy v zmysle zák. č. 503/2003 Z. z. Za to, že právny úkon vykonávaný v rámci kompetencií konkurzného správcu v súlade s požiadavkou riadnej starostlivosti spĺňa všetky hmotnoprávne náležitosti pre platnosť právneho úkonu je povinný zabezpečiť v rámci výkonu svojej kompetencie konkurzný správca.

Krajský súd bez ohľadu na vyššie uvedený záver o správnosti postupu pri právnom vyhodnotení neexistencie prekážky vydania nehnuteľnosti na základe reštitučného nároku zistil, že zo strany správneho orgánu došlo k pochybeniu v konaní tým, že v zmysle ust. § 14 Správneho poriadku nekonal s nadobúdateľom sporných nehnuteľností L. R., ktorého práva nepochybne vydaním napadnutého rozhodnutia boli dotknuté. Na druhej strane nemožno opomenúť, že súd je viazaný rozsahom odvolacích dôvodov, zároveň uvedené pochybenie v zmysle ust. § 250j ods. 3 O.s.p. a v zmysle ust. § 250i ods. 3 O.s.p. súd neprihliada na procesné pochybenia, ktoré nemohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Aj keď súd rešpektuje právo každého účastníka správneho konania, vrátane opomenutého, na hájenie svojich práv v správnom konaní, ako jeden zo základných princípov správneho konania a súčasť práva

na súdnu alebo inú ochranu v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, zohľadnil, že z obsahu spisu vedeného na Okresnom súde v Piešťanoch pod sp. zn. 4C/351/2008, na ktorý odkazuje navrhovateľ, je evidentné, že o vedení správneho konania vo veci reštitučného nároku zapísaný vlastníak pozemkov vedel, resp. musel vedieť. Z pripojených kópií častí spisu Okresného súdu Piešťany je preukázané, že dňa 14.12.2006 bol na Okresný súd Trnava podaný návrh Urbárskeho pozemkového spoločenstva Ratnovce a J. Q. proti odporcom JUDr. Jozef Krško, správca konkurznej podstaty úpadcu SĽŇAVA, POD Sokolovce a L. R. o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 16.03.2004, predmetom ktorej sú pozemky vedené na LV č. XXXX, XXX, XXX a XXX, pričom dôvod neplatnosti bol preukazovaný porušením § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. Žaloba bola doručená na vedomie L. R. ako odporcovi 2 v zastúpení advokátom, ktorý na túto skutočnosť reagoval podaním doručeným súdu dňa 06.10.2011. L. R. ako odporca 2 sa osobne zúčastnil pojednávania nariadeného na deň 10.10.2011 a v zastúpení právnym zástupcom podal písomné vyjadrenie k žalobe 02.12.2011, rovnako sa osobne zúčastnil pojednávania nariadeného na deň 12.12.2011. V prípade záujmu bolo teda v jeho možnostiach zúčastniť sa správneho konania, resp. domáhať sa účasti v takomto konaní pred správnym orgánom. Bez ohľadu na to, že tak neurobil mal súd za to, že ani jeho prípadná účasť, resp. argumenty, ktoré by mohol vzniesť (zhodne s argumentmi uvedenými na pojednávaní pred Okresným súdom Piešťany 12.12.2011) by nemali a nemohli mať žiaden vplyv na záver o správnom napadnutého rozhodnutia.

V predjednávanej veci súd za rozhodujúcu považoval skutočnosť, že kúpna zmluva zo dňa 16.03.2004, na ktorú vo svojom odvolaní poukazuje odporca, je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie správneho orgánu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom a vychádza z nesprávne posúdeného právneho stavu.

Opätovne poukázal na skutočnosti, že uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-1K 64/96-236 zo dňa 21.11.2002, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.01.2003, v právnej veci navrhovateľa - veriteľa Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava - navrhovateľa - dlžníka: SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, o vyhlásenie konkurzu na majetok navrhovateľa - dlžníka, bol vyhlásený konkurz a za správca konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. Jozef Krško, advokát.

Poukázal na to, že dňom právoplatnosti uvedeného uznesenia o vyhlásení konkurzu povinný subjekt podľa § 4 zákona č. 503/2003 Z. z. neexistuje. Navrhovateľ ako správca konkurznej podstaty za predávajúceho uzavrel dňa 16.03.2004 kúpnu zmluvu s L. R. ako kupujúcim s tým, že predmetom prevodu boli nehnuteľnosti - pozemky nachádzajúce sa v k. ú. D., vedené na LV č. XXXX, XXX, XXX a XXX.

Opätovne zdôraznil, že kúpna zmluva bola uzavretá v zmysle Opatrenia Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-1K64/96 zo dňa 23.10.2003.

Oprávnené osoby si dňa 06.12.2014 na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave uplatnili nárok na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom, t. j. v dobe, keď povinná osoba ako vlastníak neexistovala, nakoľko dňom povolenia vkladu v katastri nehnuteľností dňa 24.03.2004 pod č. V 510/04 bol zapísaný iný vlastníak.

Podľa jeho názoru správny orgán mal vyhodnotiť uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 16.03.2014 a následné povolenie vkladu dňa 24.03.2004 pod V 510/04 ako prekážku vydania veci.

Opakovane poukázal na to, že ako správca konkurznej podstaty nemal žiadnu vedomosť o tom, že na predmet prevodu sa vzťahuje zákon č. 503/2003 Z. z.. Ako predávajúci a správca konkurznej podstaty postupoval v súlade so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších zmien a doplnkov.

Oprávnená osoba odvolací návrh nepodala a k odvolaniu navrhovateľa sa nevyjadřila.

Oporca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že kúpna zmluva uzavretá dňa 16.03.2004 o predaji a kúpe nehnuteľností v k. ú. D., na parcely vedené na LV č. XXXX, XXX-X a XXX bola uzavretá v dobe účinnosti zákona č. 503/2003 Z. z. s tým, že poukázal v tejto súvislosti na ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 a § 214 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 8 písm. b/ zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy s účinnosťou od 01.10.2013 sa zrušujú obvodné pozemkové úrady.

Podľa § 9 ods. 3 citovaného zákona pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia v sídle kraja, obvodného pozemkového úradu v sídle kraja, obvodného lesného úradu v sídle kraja, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v sídle kraja a správy katastra v sídle kraja ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad v sídle kraja.

Právnym nástupcom Obvodného pozemkového úradu v Trnave bude Okresný úrad Piešťany.

Preto bude s právnym nástupcom ďalej konané na strane odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Predmetom súdneho prieskumu na základe opravného prostriedku podaného navrhovateľom bolo rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave. Napadnutým rozhodnutím Obvodný pozemkový úrad v Trnave ako príslušný orgán rozhodujúci podľa § 5 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. vo veci oprávnenej osoby A. F. proti povinnej osobe SĽŇAVA, poľnohospodársko-obchodné družstvo Sokolovce, rozhodol tak, že jej priznal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným v pôvodnej Pkv. č. 2, k. ú. D., ako Parcely registra „C“ zapísané na LV č. XXX, parc. č. 153 - ostatná plocha o výmere 1273 m², LV č. XXX, parc. č. 154 - ostatná

plocha o výměre 1334 m², LV č. XXX, parc. č. 212/1 - ostatná plocha o výměre 831 m², LV č. XXX, parc. č. 212/2 - ostatná plocha o výměre 2170 m², LV č. XXX, parc. č. 232 - ostatná plocha o výměre 1079 m², LV č. XXX, parc. č. 603/1 - ostatná plocha o výměre 13076 m², LV č. XXX, parc. č. 607 - ostatná plocha o výměre 827 m², LV č. XXX, parc. č. 613 - ostatná plocha o výměre 1982 m², LV č. XXX, parc. č. 623 - ostatná plocha o výměre 4046 m², LV č. XXX, parc. č. 643 - ostatná plocha o výměre 1507 m², LV č. XXX, parc. č. 648 - záhrada o výměre 726 m², LV č. XXXX, parc. č. 659 - ostatná plocha o výměre 4553 m², LV č. XXX, parc. č. 751/6 - ostatná plocha o výměre 8392 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/1 - ostatná plocha o výměre 5709 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/3 - ostatná plocha o výměre 1733 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/10 - ostatná plocha o výměre 64 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/11 - ostatná plocha o výměre 36 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/12 - ostatná plocha o výměre 57 m², LV č. XXXX, parc. č. 753/13 - ostatná plocha o výměre 261 m², LV č. XXX, parc. č. 767 - trvalé trávne porasty o výměre 424 m², LV č. XXXX, parc. č. 798 - ostatná plocha o výměre 3791 m², LV č. XXXX, parc. č. 800 - ostatná plocha o výměre 3694 m², LV č. XXX, parc. č. 845/1 - ostatná plocha o výměre 2202 m², LV č. XXX, parc. č. 857/3 - ostatná plocha o výměre 230 m², LV č. XXX, parc. č. 895 - ostatná plocha o výměre 741 m², LV č. XXX, parc. č. 896 - ostatná plocha o výměre 701 m², LV č. XXX, parc. č. 917 - ostatná plocha o výměre 4687 m², LV č. XXX, parc. č. 971 - ostatná plocha o výměre 594 m², LV č. XXX, parc. č. 982 - ostatná plocha o výměre 6773 m², LV č. XXX, parc. č. 983 - ostatná plocha o výměre 1054 m², LV č. XXX, parc. č. 1026 - ostatná plocha o výměre 2737 m², LV č. XXX, parc. č. 1076 - ostatná plocha o výměre 737 m², LV č. XXX, parc. č. 1177 - ostatná plocha o výměre 493 m², LV č. XXX, parc. č. 1179 - ostatná plocha o výměre 2539 m², LV č. XXX, parc. č. 1253 - ostatná plocha o výměre 511 m², LV č. XXX, parc. č. 1254 - ostatná plocha o výměre 550 m², LV č. XXX, parc. č. 1263 - ostatná plocha o výměre 692 m², LV č. XXX, parc. č. 1286 - lesné pozemky o výměre 7244 m², LV č. XXX, parc. č. 1302 - lesné pozemky o výměre 4456 m², LV č. XXX, parc. č. 1366/1 - ostatná plocha o výměre 1544 m², LV č. XXX, parc. č. 1366/2 - ostatná plocha o výměre 819 m², LV č. XXX, parc. č. 1384/1 - ostatná plocha o výměre 10367 m², LV č. XXX, parc. č. 1384/2 - ostatná plocha o výměre 175 m², LV č. XXX, parc. č. 1430 - lesné pozemky o výměre 28281 m², LV č. XXX, parc. č. 1522 - lesné pozemky o výměre 2845 m², LV č. XXX, parc. č. 1576 - lesné pozemky o výměre 3169 m², LV č. XXX, parc. č. 1580/2 - lesné pozemky o výměre 181224 m², LV č. XXX, parc. č. 1603 - lesné pozemky o výměre 16811 m², LV č. XXX, parc. č. 1604 - lesné pozemky o výměre 47113 m², LV č. XXX, parc. č. 1612 - ostatná plocha o výměre 6197 m², LV č. XXX, parc. č. 1699 - ostatná plocha o výměre 6859 m², LV č. XXX, parc. č. 1791 - ostatná plocha o výměre 2884 m², LV č. XXX, parc. č. 1792 - ostatná plocha o výměre 4010 m², LV č. XXX, parc. č. 1951/1 - ostatná plocha o výměre 505 m², LV č. XXX, parc. č. 1951/63 - ostatná plocha o výměre 1331 m², LV č. XXX, parc. č. 1982 - ostatná plocha o výměre 7592 m², LV č. XXX, parc. č. 2021 - ostatná plocha o výměre 468 m², LV č. XXX, parc. č. 2025 - ostatná plocha o výměre 755 m², LV č. XXX, parc. č. 2026 - ostatná plocha o výměre 1000 m², LV č. XXX, parc. č. 2038 - ostatná plocha o výměre 10704 m², LV č. XXX, parc. č. 2116/1 - ostatná plocha o výměre 13887 m², LV č. XXX, parc. č. 2116/2 - ostatná plocha o výměre 6380 m², LV č. XXX, parc. č. 2149 - ostatná plocha o výměre 399 m², LV č. XXX, parc. č. 2150, ostatná plocha o výměre 4507 m².

Parcely registra „E“ zapísané na

LV č. XXXX, parc. č. 642/1 - trvalé trávne porasty o výměre 2540 m², LV č. XXXX, parc. č. 642/101 - trvalé trávne porasty o výměre 936 m², LV č. XXXX, parc. č. 642/201 - trvalé trávne porasty o výměre 77 m², LV č. XXXX, parc. č. 642/301 - trvalé trávne porasty o výměre 240 m², LV č. XXXX, parc. č. 751 - trvalé trávne porasty o výměre 226 m², LV č. XXXX, parc. č. 753 - trvalé trávne porasty o výměre 639 m², LV č. XXX, parc. č. 1098 - trvalé trávne porasty o výměre 1047 m², LV č. XXX, parc. č. 1218 - ostatná plocha o výměre 8730 m², LV č. XXX, parc. č. 1245 - ostatná plocha o výměre 2553 m², LV č. XXX, parc. č. 1263 - trvalé trávne porasty o výměre 20 m², LV č. XXX, parc. č. 1285/1 - ostatná plocha o výměre 16473 m², LV č. XXX, parc. č. 1605/1 - trvalé trávne porasty o výměre 320818 m², LV č. XXX, parc. č. 1617 - lesné pozemky o výměre 16660 m², LV č. XXX, parc. č. 1618 - trvalé trávne porasty o výměre 10329 m², LV č. XXX, parc. č. 1660 - trvalé trávne porasty o výměre 55532 m², LV č. XXX, parc. č. 1673 - trvalé trávne porasty o výměre 1075 m², LV č. XXX, parc. č. 1691 - trvalé trávne porasty o výměre 798 m², LV č. XXX, parc. č. 1795 -

trvalé trávne porasty o výmere 133 m², LV č. XXX, parc. č. 2050 - trvalé trávne porasty o výmere 899 m², LV č. XXX, parc. č. 2057 - trvalé trávne porasty o výmere 4532 m² tak, že po právoplatnosti rozhodnutia Správa katastra v Piešťanoch zapíše uvedené podiely na týchto vlastníkov:

Z podielu 6200/260634 (vl. č. 2) uvedeného v PKV č. 421 k. ú. D. pre A. F., r. č. XXXXXX/XXX - 18/96-nu, t. j. 775/173756-ín vzhľadom k celku.

Ako vyplynulo z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu dňa 06.12.2004 si oprávnená osoba, ako právny nástupca po L. F. spĺňajúc podmienky v zmysle § 2 ods. 2 písm. c) zák. č. 503/2003 Z. z. uplatnil na Obvodnom pozemkovom úrade v Trnave nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom v k. ú. D. tvoriacim pasienkové spoločenstvo, zapísaným vo vložke 2 a 3 na strane A, L. F. v podiele 18/96 z čiasťky 6200/260634 (vl. č. 2) a z čiasťky 4888/92919 (vl. č. 3) zapísanej v Pkv. č. 421 v k. ú. D.. Reštitučným titulom bol prechod pozemkov na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona SNR č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Kúpna zmluva zo dňa 15.03.2004 o prevode bývalých urbárskych pozemkov, zahŕňajúca aj predmetné pozemky, uzavretá medzi JUDr. Jozefom Krškom, správcom konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodársko-obchodné družstvo SĽŇAVA Sokolovce ako predávajúcim a L. R. ako kupujúcim, bola s odkazom na § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. vzhľadom na výslovný zákaz previesť pozemok v zmysle zákona odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného, vyhodnotená ako neplatný právny úkon.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia zákona ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že predmetom prieskumu v danej veci bolo posúdenie reštitučného nároku oprávnenej osoby na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným v pôvodnej Pkv. č. 2, k. ú. D. v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z.. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a konanie, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, a to najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku a v takto vymedzenom rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 2 zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom

(1) Právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodujúce obdobie“) spôsobom uvedeným v ustanovení § 3.

(2) Ak osoba, ktorej vlastníctvo k pozemku prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v prípadoch uvedených v ustanovení § 3, zomrela pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5 alebo ak bola pred uplynutím tejto lehoty vyhlásená za mŕtvu, sú oprávnenými osobami štátni občania Slovenskej republiky, fyzické osoby v tomto poradí:

- a) dedič zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, ktorý nadobudol celé dedičstvo,
- b) dedič zo závetu, ktorý nadobudol dedičstvo, ale len v miere zodpovedajúcej jeho dedičskému podielu; to neplatí, ak dedičovi podľa závetu pripadli len jednotlivé veci alebo práva; ak bol dedič závetom ustanovený len k určitej časti pozemku, na ktorú sa vzťahuje povinnosť vydania, je oprávnený len k tejto časti pozemku,
- c) deti a manžel osoby uvedenej v odseku 1, všetci rovným dielom; ak dieťa zomrelo pred uplynutím lehoty uvedenej v ustanovení § 5, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti, a ak niektoré z nich zomrelo, jeho deti,
- d) rodičia osoby uvedenej v odseku 1,
- e) súrodenci osoby uvedenej v odseku 1, a ak niektorý z nich zomrel, sú na jeho mieste oprávnenými osobami jeho deti.

Podľa § 4 zák. č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom

(1) Povinnými osobami sú právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona majú k pozemku vo vlastníctve Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo správy, a poľnohospodárske družstvá.

(2) Povinná osoba je povinná s pozemkami až do navrátenia vlastníctva k pozemkom oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára 14) a nemôže pozemok previesť odo dňa účinnosti tohto zákona do vlastníctva iného; takýto úkon je neplatný. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva nedotknuté.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 503/2003 Z. z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 503/2003 Z. z. vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1).

Podľa § 68 ods. 1 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní vecí, ktoré majú byť vydané oprávneným osobám podľa zákonov upravujúcich zmiernenie niektorých majetkových krívd sa zahŕňajú do podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.

Odvolací súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona udáva, že povinnou osobou v zmysle citovanej právnej normy je teda právnická osoba, ktorá má nehnuteľnosť, ku ktorej si reštitučný nárok uplatnila oprávnená osoba, ku dňu účinnosti reštitučného zákona, právo hospodárenia alebo právo správy pokiaľ ide o nehnuteľnosti vo vlastníctve Slovenskej republiky a poľnohospodárske družstvá.

Takto ustanovenej povinnej osobe zákonodarca uložil povinnosť nakladať s pozemkami až do navrátenia vlastníctva oprávnenej osobe so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne jej uložil zákaz previesť takéto pozemky odo dňa účinnosti, t. j. od 01.01.2004 do vlastníctva inej osoby pod následkom neplatnosti takéhoto právneho úkonu.

Odvolací súd sa taktiež stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že na základe skutkových okolností v danom prípade jednoznačne vyplýva právny záver, že prevod sporných nehnuteľností navrhovateľ uskutočnil kúpnu zmluvou zo dňa 16.03.2004, teda za účinnosti reštitučného zákona, z ktorých dôvodov táto zmluva je neplatná zo zákona podľa § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z.. Zákonodarca totiž jednoznačne v ustanovení § 4 ods. 2 zák. č. 503/2003 Z. z. momentom účinnosti tohto zákona povinnej osobe uložil povinnosť nakladať s pozemkom so starostlivosťou riadneho hospodára a súčasne mu uložil zákaz previesť tento pozemok na inú osobu pod následkom neplatnosti takéhoto právneho úkonu. Predmetná neplatnosť v danom prípade nastáva automaticky zo zákona bez toho, aby bolo potrebné neplatnosť príslušného právneho úkonu nejakým spôsobom osobitne vysloviť v inom súdnom konaní.

Námietka navrhovateľa, že v čase uplatnenia si reštitučného nároku oprávnenými osobami dňa 06.12.2004 povinná osoba ako vlastník neexistovala, nakoľko v tejto dobe bol ako vlastník zapísaný L. R., a to na základe povolenia vkladu k predmetným nehnuteľnostiam Správou katastra v Piešťanoch zo dňa 24.04.2004 pod V 510/04, je právne irelevantná.

Odvolací súd zároveň s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 127/2010-35 zo dňa 22.06.2010, považuje za potrebné uviesť, že k reštitučným nárokom žiadateľov je potrebné pristupovať zvlášť citlivo, aby v konaní podľa týchto zákonov v súlade so záujmami týchto osôb, ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná, nedochádzalo k ďalším krivdám. Nepochybne z toho vyplýva povinnosť pre všeobecné súdy vykladať právne normy v súlade s ústavnými princípmi, ktoré sú v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu). Odvolací súd pochybenie v konaní súdu prvého stupňa nezistil.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p., keďže navrhovateľ bol v konaní neúspešný a odporca zo zákona nemá nárok na ich náhradu. Účastníci konania si náhradu trov konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.